

לֹא שִׁלְטָא בְּהוּ עֵינָא בִּישָׂא, דִּהָא מִי מְנָה לְעַפְר לְעֵקֶב,
 אֲלִין אִינוּן אֲבָנִין (ד"א דְרַגִּין) קִדְיִשִׁין, אֲבָנִין מְפוּלְמִין,
 דְּמִנְהוּן נַפְקִי מִיִּין לְעֵלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית כח) וְהָיָה
 זֶרְעֶךָ כְּעַפְר הָאָרֶץ. מַה הָהוּא (וישלח ק"ע) עֶפֶר, עֵלְמָא
 מִתְבָּרַךְ בְּגִינֵיהּ. אוּף הָכִי (בראשית כב) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל
 גֹּיֵי הָאָרֶץ. כְּעַפְר הָאָרֶץ מִמֶּשׁ. וּמִסְפָּר דְּאִיהוּ מוֹנָה
 תְּנַיִנָא, מְנָה לְרַבַּע כָּל אִינוּן נוֹקְבִין, מְרַגְלָן עֲלָאִין,
 דְּמִטָּה דְּשָׁכִיב עָלֶיהָ יִשְׂרָאֵל. וּמִתְמָן (דף ק"ה ע"ב) וְלִהְלָאָה,
 אִיהוּ מוֹנָה לְכָלְא, בְּגִין דְּאִיהוּ טוֹב עֵין. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, מוֹנָה מִסְפָּר לְכַכְבִּים. מֵאן הוּא מוֹנָה לְכַכְבִּים.
 מִסְפָּר. מוֹנָה מִסְפָּר לְכַכְבִּים, עַל יְדוּי עֵבְרִין כְּלָהוּ
 בְּחֻשְׁבָּנָא, וְלִזְמָנָא דְּאִתִּי, (ירמיה לג) עוֹד תִּעְבּוֹרְנָה הַצֵּאן
 עַל יְדֵי מוֹנָה, וְלֹא יִדְעִינָן מֵאן הוּא. אֲלֹא בְּגִין דְּבַהֲהוּא
 זְמָנָא, יְהֵא כְּלָא בִּיחּוּדָא בְּלֹא פְרוּדָא, כְּלָא לִיְהוּי (ובלֹא
 לִיְהוּי) מוֹנָה חַד.

קוּם סָבָא, אֲתַעַר וְאֲתַגְבַּר בְּחִילְךָ, וְשׁוּט יְמָא. פְּתַח
 וְאִמַר, (במדבר כג) מִי מְנָה עֶפֶר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רַבַּע
 יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא דִּיתַעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא
 מִתִּיא, הַנִּי דְּאֲתַהֲדְרוּ בְּגִלְגּוּלָא, תְּרִין גּוֹפִין בְּרוּחָא
 חָדָא, תְּרִין אַבְהוֹן, תְּרִין אֲמָהוֹן, כַּמָּה גִלְגּוּלִין מִתְגִּלְגְּלָן
 עַל (ד"א) דָּא, אֶף עַל גַּב דְּאֲתַמַּר, וְהָכִי הוּא, אֲבַל מִי מְנָה

עֵפֶר יַעֲקֹב, וְאִיהוּ יִתְקִין כְּלָא, וְלֹא יִתְאַבֵּיד כְּלוּם, וְכָלֵא יִקּוּם. וְהֵא אֶתְמַר, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיְשֵׁנֵי אֲדַמַּת עֵפֶר יִקְיֻצּוּ. אֲדַמַּת עֵפֶר הֵנִי, כְּמָה דְאֶתְמַר בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ, כִּד חֲבַרְיָא אֲסַתְּפְלוּ בְּאִינוּן אֲתוּן (דְּטָטְסִין) בְּאִוִּירָא בֵּיהּ, וְאִינוּן אַע"ד פִּמַּת"ר, הֵיִינוּ, אֲדַמַּת עֵפֶר. הֵיִינוּ (קִהֲלַת ד) וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכַבְר מִתּוּ, אֲדַמַּת עֵפֶר אִינוּן אֲתוּן וְקָלָא אֶתְעַר וְאוּדַע וְהַכִּי אֲמַר בְּבִנְיָנָא (ק"ג ע"ב) תְּנִינָא. עֵפֶר, עֵפֶר קִדְמָאָה. אֲדַמַּת תְּנִינָא, דְאֶתְתְּקִין עֵקֶר קִדְמָאָה פְּסוּלַת לְגַבִּיהָ.

אֲדַמַּת עֵפֶר כְּלָהוּ, יִקְיֻצּוּ. אֵלֶּה דְאֶתְקִנוּ, לְחַיֵּי עוֹלָם. (ס"א יִקְיֻצּוּ כְּמָה דְאֶתְמַר בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ. חֲבַרְיָא אִיסְתְּפְלוּ בְּאִינוּן אֲתוּן אֲדַמַּת עֵפֶר (וְאִינוּן אַע"ד פִּמַּת"ר) אִינוּן אֲתוּן טָטְאן בְּאִוִּירָא וְקָלָא אֶתְעַר וְאוּדַע (ס"א וְאֶבְרִיז) הִקְיֻצּוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֵפֶר וְדָא אִיהוּ בְּנִינָא תְּנִינָא דְאֶתְתְּקִין וְהַכִּי אֲמַר בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ בְּנִינָא תְּנִינָא עֵפֶר דְאֶתְתְּקִין. קִדְמָאָה אֲדַמַּת. וְהִהוּא קִדְמָאָה פְּסוּלַת לְגַבִּי תְּנִינָא דְאֶתְתְּקִין וְהִנֵּי יִשְׁנֵי אֲדַמַּת עֵפֶר כְּלָהוּ יִקְיֻצּוּ אֵלֶּה דְאֶתְתְּקִינוּ לְחַיֵּי עוֹלָם) מֵאֵן עוֹלָם. דָּא עוֹלָם דְלִתְתָּא דְהָא לֹא זָכוּ לְמַחֲדֵי בְּעוֹלָם דְלַעֲלָא. וְאֵלֶּה דְלֹא זָכוּ, לְחַרְפּוֹת וְלְדַרְאוֹן עוֹלָם. מֵאֵי לְחַרְפּוֹת, אֵלֶּה בְּגִין דְּסִטְרָא אַחֲרָא יִתְעַבֵּר מֵעֲלָמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵלִין דְּהוּוּ מְנַבְיָעוּ דְּהִהוּא סִטְרָא, יִשְׂאֵר לֹון, לְתוּוּהָא בְּהוּן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.

כָּל דָּא מֵאֵן גְּרִים, הִהוּא דְלֹא בְּעֵי לְאַפְשָׁא בְּעֲלָמָא, וְלֹא בְּעֵי לְקַיִמָּא (ס"א בְּדַרְגָּא דְהִהוּא נְהַר דְאִיהוּ) בְּרִית קְדִישָׁא, עַל דָּא גְּרִים כָּל מַה דְּגְרִים, וְכָל הֵנִי גְּלַגּוּלִין דְּקָא אֲמִינָא עֲלָהּ עַד הַכָּא. (הֲדָא הוּא) עַד כָּאן סָבָא. שְׁתִּיק רְגַעָא חֲדָא,

וְחִבְרִיָּא הוּוּ תְּוֹהֵינן, וְלֹא הוּוּ יַדְעִין, אִי הָוּה יִמָּא, אִי הָוּה לִילִיא, אִי קִיִּמִי תַמָּן, אִי לֹא קִיִּמִי.

פְּתַח הַהוּא סָבֵא וְאָמַר, (שמות כא) כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבִשְׁבִיעִית וְגו'. קָרָא דָּא אוֹכַח, עַל כָּל מַה דְּאִתְמַר. תָּא חֲזִי, כָּל דְּכוּרָא, קָאִים בְּדִיוֹקְנָא, בְּעֵלְמָא דְּדְכוּרָא. וְכָל נוֹקְבָא קָאִים בְּדִיוֹקְנָא, בְּעֵלְמָא דְּנוֹקְבָא. בְּעוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְדַבֵּק בֵּיהּ, בְּאִינוּן שֵׁשׁ שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, וְאִי אַעְקָר גְּרַמִּיהּ מִפּוֹלְחָנִיהּ, יַעְקָר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְאִינוּן שֵׁשׁ שָׁנִים, דְּעֵלְמָא דְּדְכוּרָא, וְאֶתְמַסֵּר (צ"ד ע"א) לְבַר נֶשׁ, דְּאִיהוּ מְשִׁית סְטָרִין, יַפְלַח לִיהּ שִׁית שָׁנִין, וְיַתְעַקֵּר מְשִׁית שָׁנִין (קדמוניות) דְּלַעֲיִלָּא.

לְבַתֵּר נְחִית מִתַּמָּן, וְאֶתְמַסֵּר בְּעֵלְמָא דְּנוֹקְבָא. הוּא לֹא בְּעָא לְקִיִּמָּא בְּדְכוּרָא, נְחִית וְקִיִּמָּא בְּנוֹקְבָא. אֶתְאֵת נוֹקְבָא, דְּאִיהִי שְׁבִיעִית, וְנִטְלָא לִיהּ, הָא מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, מֵעֵלְמָא דְּנוֹקְבָא אִיהוּ.

לֹא בְּעָא לְקִיִּמָּא בָּהּ, וּבְפִירוּקָא דִּילָהּ, נְחִית לְתַתָּא, וְאֶתְדַבֵּק לְתַתָּא, וְאֶתְאַחֵד בְּסְטָרָא אַחְרָא. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֶתְעַקֵּר מֵעֵלְמָא דְּדְכוּרָא, וּמֵעֵלְמָא דְּנוֹקְבָא. הָא אֶתְאַחֵד, בְּאִינוּן עֶבְדִּים דְּאִינוּן מִסְטָרָא אַחְרָא.

הַשְׁתָּא כִּיּוֹן דְּהַכִּי הוּא, אִיצְטְרִיךְ פָּגָם, וְלִמְעַבְד בֵּיה
 רְשִׁימוּ דְפָגָם, דְּהָא כָּל פָּגָם דְּסִטְרָא אַחְרָא אִיהוּ, וּמִיּוֹבֵל
 וְלִהְלָאָה אַתְהֵדר לְגִלְגּוּלָא, וְתַב לְעֵלְמָא כְּמִלְקֵדְמִין. (ס"א
 אִי זְבִי וְאַתְתְּקֹן גְּרַמְיָה אַתְבֵּר) וְאַתְדַּבֵּק בְּהַהוּא עֵלְמָא דְנוֹקְבָא, וְלֹא
 יִתִּיר. זָכָה עָבִיד תּוֹלְדִין בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ רִזָּא
 דְכְּתִיב, (תהלים מ"ד) בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהָ רַעוּתֶיהָ מוּבְאוֹת לָךְ.
 וְזָכָאָה אִיהוּ כִּד אַתְתְּקֹן וְזָכִי לְכַךְ.

וְאִי לָא זָכָה אִפִּילוּ בְּגִלְגּוּלָא דִּיּוֹבֵלָא, הָא אִיהוּ כְּלָא הוּא
 אַתְהֵדר, וְלֹא אִשְׁלִימוּ יוֹמוֹי, לְאַתְנַסְבָּא בְּעֵלְמָא,
 וְלִמְעַבְד תּוֹלְדִין. מַה כְּתִיב, אִם בְּגַפּוֹ יָבֵא בְּגַפּוֹ יֵצֵא. אִי
 יַחֲדָאִי יַעוּל בְּהַהוּא עֵלְמָא בְּלָא (ד' ק"ו ע"א) תּוֹלְדִין, וְלֹא
 בְּעָא לְאַשְׁתְּדֵלָא בְּהַאִי, וְנִפְק מֵהַאִי עֵלְמָא יַחֲדָאִי, בְּלָא
 זְרַעָא, אֲזִיל כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא, עַד הַהוּא אַתְר דְּטַנְרָא
 (ק' ע"א) תְּקִיפָא, וְעָאל תַּמָּן וּמִיד נָשַׁב רִיחָא דְּהַהוּא
 יַחֲדָאִי, דְּקָא אִשְׁתְּבִיק מְנוֹקְבֵיהָ, וְאֲזִיל יַחֲדָאִי, (צ"ה ע"א)

כְּחוּיָא דְלָא אַתְחַבֵּר בְּאַחְרָא בְּאוּרְחָא, וְנָשִׁיב בֵּיה.
 וּמִיד נִפְק מְגוֹ הַהוּא אַתְר דְּטַנְרָא תְּקִיפָא, הוּא בְּלַחֲדוּי,
 וְאֲזִיל וּמִשְׁטָטָא בְּעֵלְמָא, עַד דְּקָא אִשְׁכַּח פְּרוּקָא
 לְאַתְבָּא. וְהֵיִינוּ אִם בְּגַפּוֹ יָבֵא בְּגַפּוֹ יֵצֵא, הַאִי דְלָא בְּעָא
 לְאַתְנַסְבָּא, לְמַהוּי לִיָּה תּוֹלְדִין.

אֲבָל אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, דְּקָא אֶתְנַסִּיב, וְאִשְׁתְּדִל
 בְּאִתְתִּיהָ, וְלֹא יְכִיל, הֵהוּא לָא אֶתְתָּרַךְ כְּהֵהוּא
 אַחְרָא, לָא יִיעוּל יְחִידָאִי, וְלֹא נִפִּיק יְחִידָאִי, אֶלָּא אִם
 בַּעַל אִשָּׁה הוּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא מִקְפַּח אַגְר כֹּל
 בְּרִיין, אִף עַל גַּב דְּלֹא זָכוּ בְּבַנִּי, מֵה פְתִיב וַיִּצְאָה אִשְׁתּוּ
 עִמּוֹ. וְתִרְוִייהוּ אֶתְיִין בְּגִלְגוּלָא, וְזָכְיִין לְאֶתְחַבְּרָא כְּחֵדָא
 כְּמִלְקָדְמִין. וְהֵאִי לָא נָסִיב אֶתְתָּא דִּתְרוּכִין, אֶלָּא הֵהִיא
 דְּאִשְׁתְּדִל בְּהָ בְּקִדְמִיתָא, וְלֹא זָכוּ, הַשְׁתָּא יִזְכוּ כְּחֵדָא,
 אִי יִתְקַנּוּן עוֹבְדִין, וְעַל דָּא וַיִּצְאָה אִשְׁתּוּ עִמּוֹ.

(שמות כא) אִם אֲדוֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וְגו'. (דְּשִׁתָּא) אֶהְדֵּר קָרָא
 לְמַלְיָן אַחְרָנִין, (ס"א לְמַלְיָה קְדָמָא) לְהֵהוּא דְּנִפִּיק יְחִידָאִי
 בְּלֹא נִוְקָבָא כְּלָל, וַיִּפְרוֹק לִיהָ הֵהוּא דְּיוֹכְתָא דְּאֶקְרִי
 שְׁבִיעִית. וְהֵהוּא שְׁבִיעִית אֶקְרִי אֲדוֹנָיו, אֲדוֹן כֹּל הָאָרֶץ
 אִיהוּ. אִם דָּא אֲדוֹנָיו חָס עָלֶיהָ, וְאֶתִּיב לִיהָ לְהֵאִי עֲלֵמָא
 יְחִידָאִי כְּמָה דְּהוּהָ, וַיְהִיב לִיהָ אֶתְתָּא הֵהִיא דְּמִזְבַּח
 אַחִיתָת עֲלוּי דְּמַעִין, וְאֶתְחַבְּרָא כְּחֵדָא. וַיִּלְדָּה לוֹ בָּנִים
 אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תְּהֵיָה לְאֲדֹנֶיהָ כְּמָה דְּאֶתְמַר.

דְּהָא אִי תָב, וְאֶתְקִין הֵהוּא אֶתְר דְּפָגִים בְּחַיִּינִי, אֶתְקַבַּל
 קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא, נְטִיל לִיהָ, וְאֶתְקִין לִיהָ עַל
 תְּקוּנֹנִי לְבַתֵּר. וְדָא אֶקְרִי בַּעַל תְּשׁוּבָה, דְּהָא יָרִית
 מוֹתְבִיָּה, דְּהֵהוּא אֶתְר, דְּהֵהוּא נְהַר דְּנִגִּיד וְנִפִּיק, וְאֶתְקִין

גְּרַמְיָה מִמָּה דִּתְהוּ בְּקִדְמִיתָא. (ס"א ההוא אַתְר דְּפָגִים וְאַתְקִין לִיה עַל

תִּיקוּנוֹי בְּחַיֵּי אֲתֻקְבַּל קָמִי מַלְכָּא קִדְיִשָּׁא וְנָטִיל לִיה לְבַתְר וְדָא אֲקָרִי בְּעַל תְּשׁוּבָה דְּהָא אֲתֻקִּין
גְּרַמְיָה מִמָּה דִּתְהוּ בְּקִדְמִיתָא) פִּיּוֹן דְּאַתְתֻקִּין וְתַב בְּתִיּוּבְתָא, הָא
סְלִיק עַל תְּקוּנֵיהּ. דְּלִית מְלָה בְּעַלְמָא, וְלִית מִפְתָּחָא
בְּעַלְמָא, דְּלֹא תִבְר הֵהוּא דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא.

מֵאִי יֵצֵא בְּגַפּוֹ. הָא אֲתִמֵּר, אֲבַל תּוּ רִזָּא אִית בֵּיה, יֵצֵא
בְּגַפּוֹ, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (מְשַׁלִּי ט) עַל גְּפִי מְרוּמֵי קָרְתָּ, מָה
לְהֵתֵם עֲלוּיָא וְסְלִיקוּ, אִנְף הָכָא עֲלוּיָא וְסְלִיקוּ, אֲתִר
דְּמָרִיהוֹן דְּתִיּוּבְתָא סְלִיקוּ, אֲפִילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לָא
יִכְלִין לְמִיקָם תַּמָּן. וּבְגִין כֹּךְ פִּיּוֹן דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל לִיה וְדָאֵי מִיַּד.

תַּנְיִנּוּ, לִית מְלָה בְּעַלְמָא דְּקִיָּמָא קָמִי תְּשׁוּבָה, וְלִכְלָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל וְדָאֵי. וְאִי תַב
בְּתִיּוּבְתָא הָא אֲזַדְמֵן לְקַבְּלִיה אֲרַח חַיִּים, וְאִף עַל גַּב
דְּפָגִים מָה דְּפָגִים, כֹּלָא אֲתֻתְקִין, וְכֹלָא אֲתֻהֲדֵר עַל
תְּקוּנֵיהּ, דְּהָא אֲפִילוּ בְּמָה דְּאִית בֵּיה אֲוּמָאָה, (קָמִי קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא קָרִי בֵּיה כִּי יֵי צְבָאוֹת יַעֲץ וְנָמִי יִפֵּר דָּא אִיהוּ רִזָּא סְתִימָא. וְתוּ כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲוּמֵי אֲוּמָאָה לָא אֲוּמֵי אֶלָּא אִם לָא יַעֲבִיד תִּיּוּבְתָא דְּהָא לִית פְּתֻגְמָא דְּקִיָּמָא קָמִי תִיּוּבְתָא
וְעַל כֹּלָא מְכַפֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד עֲבָדִין תִּיּוּבְתָא שְׁלִימָתָא) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְקַבֵּל, דְּכִתִּיב, (יִרְמִיָּה בב) חֵי אֲנִי נְאֻם יְיָ כִּי אִם יִהְיֶה פְּנִיָּהּ
וְגו' וְכִתִּיב (יִרְמִיָּה בב) כָּתְבוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'. וְבַתְר

דָּתָב בְּתִיּוֹבְתָא פְּתִיב, (דברי הימים א ג) וּבְנֵי יְכַנְיָה אֲסִיר בְּנוֹ
וּגְו', מִכָּאן דְּתִשׁוּבָה מִתְּבַר כִּמָּה גְזָרִין וְדִינִין, וְכִמָּה
שְׁלֵשְׁלָאִין דְּפְרוּזְלָא, וְלִית מָאן דְּקִימָא קָמִי דְּתִיּוֹבְתָא.

וְעַל דָּא פְּתִיב, (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפַגְרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפּוֹשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי, לֹא כְּתִיב, אֲלֵא הַפּוֹשְׁעִים
בִּי, דְּלֹא בְּעָאן לְאַתְבָּא, וְלֹא תִנְחַמָּא עַל מַה דְּעַבְדוּ. אֲבַל
כִּיּוֹן דְּאַתְנַחְמוּ, הָא מְקַבֵּל לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּגִין כִּךְ, בַּר נָש דָּא, אֶף עַל גַּב דְּפָשַׁע בֵּיהּ, וּפְגָמִים
בְּאַתְרָא דְּלֹא אֲצִטְרִיךְ, וְתַב לְקָמִיָּה, מְקַבֵּל לֵיהּ, וְחָס
עֲלֵיהּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף ק"ו ע"ב) מְלֵא רַחֲמִין אִיהוּ,
וְאַתְמְלֵי רַחֲמִים עַל כָּל עוֹבְדוּי, כִּמָּה דַּאתְ אָמַר (תהלים קמ"ד)
וְרַחֲמִיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אֲפִילוּ עַל בְּעִירֵי וְעוֹפּוּי מָאטוֹן
רַחֲמוּי. אִי עֲלֵיָּהּ מָאטוֹן רַחֲמוּי, כָּל שְׁכָן עַל בְּנֵי נֶשְׂא,
דִּידְעִין וְאַשְׁתְּמוּדְעָאן לְשִׁבְחָא לְמֵאֲרִיהוֹן, דְּרַחֲמוּי
מָאטוֹן עֲלֵיָּהּ, וְשָׂרְאן עֲלֵיָּהּ. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים

ק"ט) רַחֲמִיךָ רַבִּים יי' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִינִי.

אִי עַל חֲיִיבִין מָאטוֹן רַחֲמוּי, כָּל שְׁכָן עַל זַכָּאִין. אֲלֵא
מָאן בְּעֵי אֲסוּוֹתָא, אִינּוֹן מָאֲרֵי כְּאַבִּין, וּמָאן אִינּוֹן מָאֲרֵי
כְּאַבִּין. אֲלִין אִינּוֹן חֲיִיבִין, אִינּוֹן בְּעָאן אֲסוּוֹתָא וְרַחֲמֵי,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (רחמי) עֲלֵיָּהּ, דְּלֹא יְהוֹן שְׁבִיקִין
מִנֵּיהּ, וְאִיהוּ דְּלֹא אֲסִתְלַק מִנֵּיָּהּ, וְיִתּוּבוֹן לְקַבְּלֵיהּ. כַּד

מִקְרָב קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּיַמִּינָא מִקְרָב. וְכַד דְּחִי,
בְּשִׂמְלָא דְּחִי. וּבְשַׁעְתָּא דְּדְחִי, יַמִּינָא מִקְרָב. מִסְטְרָא
דָּא דְּחִי, וּמִסְטְרָא דָּא מִקְרָב, וְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא לָא
שְׂבִיק רַחֲמוּי מְנַיְיָהוּ.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב (ישעיה נז) וַיֵּלֶךְ שׁוֹבֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ. וְכַתִּיב
בְּתַרְיָה, דְּרַכְיוּ רְאִיתִי וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחָהוּ וְאַשְׁלֵם
נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹבֵב, אִף עַל גַּב דְּחִיבִין
עֲבָדִין, כֹּל מַה דְּעֲבָדִין בְּזִדּוֹן דְּאַזְלִין בְּאַרְחָא דְּלַבִּיָּהוּ,
וְאַחֲרָנִין עֲבָדִין בְּהוֹ הַתְּרָאָה, וְלָא בְּעָאן לְצִיִּתָּא לֹון.
בְּשַׁעְתָּא דְּתַבִּין בְּתִיּוּבְתָא, וְנִטְלִין אֲרָחָא טָבָא דְּתִיּוּבְתָא,
הָא אֲסוּוֹתָא זְמִינָא לְקַבְּלִיָּהוּ. הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתַּכְּלָא, אִי
עַל חִיָּא אָמַר קְרָא, אוֹ עַל מִתִּיָּא אָמַר קְרָא. דְּהָא
רִישָׁא דְּקְרָא, לָא אִיהוּ סִיפָא. וְסִיפָא, לָא אִיהוּ רִישָׁא.
רִישָׁא דְּקְרָא, אַחֲזִי עַל חִיָּא. וְסוּפִיָּה אַחֲזִי עַל מִתִּיָּא.
אַלָּא, קְרָא (ס"א רִישָׁא דְּקְרָא) אָמַר, בְּעוֹד דְּבַר נֶשׂ אִיהוּ בְּחִיּוֹ,
וְהִכִּי הוּא, וַיֵּלֶךְ שׁוֹבֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ, בְּגִין דְּיִצֵּר הָרַע דְּבִיָּה,
תְּקִיף וְאַתְתְּקֵף בִּיָּה, וְעַל דָּא אֲזַל שׁוֹבֵב, וְלָא בְּעִי
לְאַתְבָּא בְּתִיּוּבְתָא.

קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא חֲמִי אֲרַחוּי, דְּקָא אֲזְלִין בְּבִישׁ, בְּלָא
תוֹעֲלָתָא, אָמַר קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, אָנָּא אֲצַטְרִיכְנָא
לְאַתְקַפָּא בִּידִיָּה, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב דְּרַכְיוּ רְאִיתִי, (וְאַרְפָּאֵהוּ)

דָּקָא אֶזְלִין בְּחִשׁוּכָא, אֲנָא בְּעֵי לְמִיָּהֵב לִיה אֲסוּוֹתָא הֲדָא
 הוּא דְכְּתִיב וְאֶרְפָּאֵהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ אָעִיל
 בְּלַבֵּיה אֶרְחִיה דְּתִיּוּבְתָא וְאֲסוּוֹתָא לְנִשְׁמַתִּיה. וְאֲנַחְהוּ,
 מֵאִי וְאֲנַחְהוּ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שמות לב) לֵךְ נַחַה אֶת הָעָם.
 אֲנַהִיג לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְח מִיִּשְׂר, כְּמֵאן
 דְּאֵתְקִיף בִּידָא דְּאַחְרָא, וְאַפְקִיָּה מִגּו חִשׁוּכָא.

וְאַשְׁלָם נְחוּמִים לוֹ וְלֶאֱבִלְיוֹ, הָא אֲתַחְזִי דְּמִיתָא אִיהוּ,
 (אֵלָא) אֵין, וְדָאִי מִיתָא אִיהוּ, וְקִיִּמָּא בְּחִינ דְּהוּאִיל (אֵלָא
 דְּאִיהִי אִיהוּ וְקִיִּמָּא בְּחִינ דְּהוּאִיל) וְאִיהוּ רְשָׁע, מִיתָא אֶקְרִי. מֵהוּ
 וְאַשְׁלָם נְחוּמִים לוֹ וְלֶאֱבִלְיוֹ. אֵלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עֵבִיד טִיבוּ עִם בְּנֵי נְשָׂא, דְּכִיּוֹן דְּעָאל מִי"ג שְׁנִין
 וְלֶהֱלָאָה, פְּקִיד עֲמִיָּה (בראשית קמ"ד ע"ב, קס"ה ע"ב) תֵּרִין מְלֶאכִין
 נְטוּרִין דְּנִטְרִי לִיה, חַד מִימֵינִיה, וְחַד מִשְׁמָאֵלִיה.

כַּד אָזִיל בַּר נָשׁ בְּאַרְח מִיִּשְׂר, אֵינּוֹן חֲדָאן בֵּיה, וְאַתְקִיפוּ
 עֲמִיָּה בְּחֲדוּה, מְכַרְזֵן קְמִיָּה וְאַמְרִין, הָבוּ יָקָר לְדִיּוֹקְנָא
 דְּמִלְכָּא. וְכַד אָזִיל בְּאַרְח עֶקִימוּ, אֵינּוֹן מִתְאַבְּלֵן עָלֵיה,
 וּמִתְעַבְּרֵן מִנִּיה. פִּיּוֹן דְּאֵתְקִיף בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְאַנְהִיג לִיה בְּאַרְח מִיִּשְׂר, כְּדִין כְּתִיב, וְאַשְׁלָם נְחוּמִים לוֹ
 וְלֶאֱבִלְיוֹ. וְאַשְׁלָם נְחוּמִים לוֹ בְּקַדְמִיתָא, דְּאִיהוּ אֲתַנְחֵם
 עַל מַה דְּעֵבִד בְּקַדְמִיתָא, וְעַל מַה דְּעֵבִד הַשְׁתָּא, וְתַב
 בְּתִיּוּבְתָא. וּבְתַר כֵּן וְלֶאֱבִלְיוֹ, אֵינּוֹן מְלֶאכִין דְּהוּוּ

מִתְאַבְּלֵן עָלֶיהָ כִּד אֲתַעְבְּרוּ מִנִּיהָ, וְהִשְׁתָּא דְאַתְהִדְרוּ
בְּהִדְיָהּ, הָא וְדַאי נְחוּמִים לְכָל סְטֵרִין.

וְהִשְׁתָּא אִיהוּ חַי וְדַאי. חַי בְּכָל סְטֵרִין, אַחִיד בְּאִילְנָא
דְחַיִּי, וְכִיוֹן דְאַחִיד בְּאִילְנָא דְחַיִּי, כְּדִין אַקְרִי בְּעַל
תְּשׁוּבָה, (נשא קכ"ב ע"ב) דְהָא כְּנִסְתַּ יִּשְׂרָאֵל, תְּשׁוּבָה אוּף הַכִּי
אַקְרִי. וְאִיהוּ בְּעַל תְּשׁוּבָה אַקְרִי. וְקַדְמָאִי אָמְרוּ, בְּעַל
תְּשׁוּבָה מִמֶּש. וְעַל דָּא, אֲפִילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם
יְכוּלִים לַעֲמוּד, בְּמָקוּם שְׂבַעְלֵי תְּשׁוּבָה עוּמְדִים.

דְּוֹד מְלָכָא אָמַר, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע
בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי וְגו', לָךְ לְבַדְךָ, מֵאִי לָךְ לְבַדְךָ.
אַלָּא, בְּגִין דְאִית חוּבִין, דְחֲטִי בַר נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְלִבְנֵי נְשָׂא. וְאִית חוּבִין דְחֲטָא לְבַנֵּי נְשָׂא, וְלֹא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִית חוּבִין דְחֲטִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּלַחֲדוּי וְלֹא לְבַנֵּי נְשָׂא. (אַחְרָא) דְּוֹד מְלָכָא, חָב
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, וְלֹא לְבַנֵּי נְשָׂא.

וְאִי תִימָא הָא (דף ק"ז ע"א) חָב הֵהוּא חוּבָה דְבֵת שְׁבַע, וְתַנִּינָן,
מֵאן דְאַתִּי עַל עֲרוּה אֲתַתָּא בְּרַעוּתָהּ אֲסָרָה עַל בְּעֻלָּהּ,
וְחָב לְחַבְרִיָּה, וְחָב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לָאו הַכִּי הוּא
דְהֵהוּא דְאַתָּ אָמַר. בְּהִיתְרָא הוּוה, וְדוּד דִּילִיָּה נְקַט, וְגַט
הוּוה לָהּ מִבְּעֻלָּהּ, עַד לָא יִתְךָ לְקַרְבָּא, דְהַכִּי הוּוה מְנַהֲגָא
דְכָל יִשְׂרָאֵל, דִּיהֵבִין גַּט זְמַן לְאַתְתִּיָּהּ, כָּל דְנִפְיָק חִילָא.

וְכֹן עֶבֶד אֹרֵיָה לְבַת שֶׁבַע. וּלְבַתֵּר דְּעֶבֶר זְמַן וְהוּת
פְּטוּרָא לְכָלֵא, נָטַל לָהּ דָּוָד. וּבְהִיתְרָא עֶבֶד כָּל מַה
דְּעֶבֶד.

דְּאִלְמָלֵא לָאוּ הָכִי, וּבְאִסוּרָא הוּוּ, לָא שִׁבְקָה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְגַבִּיָּה. וְהֵינּוּ דְכִתְיִב לְסִהְדוּתָא, (שמואל ב יב)
וַיִּנָּחֵם דָּוִד אֶת בַּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ. סִהְדוּתָא דְאִשְׁתּוֹ הִיא,
וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבַת זִוְגוֹ הוּת, דְּאִזְדְּמַנַּת לְגַבִּיָּה, מִיּוֹמָא
דְּאִתְּבְרִי עֲלֵמָא. (וְרוּזָא דְמַלְתָּא מַלְכוּתָא דְלַעֲלִיא דְאִיהוּ אִתְּעֵבִיד רַגְלָהּ רַבִּיעָא
לְמַרְפְּבָתָא עֲלָאָה וְאִתְקַרֵּי בַת שֶׁבַע עַל אַבְנֵי אַחַת שֶׁבַע עֵינַיִם) הָא סִהְדוּתָא דְלָא

חָב דָּוִד חוּבָה דְבַת שֶׁבַע פְּדִקְאֵמְרֵן.

וּמַה הִיא חוּבָה דְחָב, (אֵלֵא) לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי,
וְלָא לְאַחְרָא. דְקַטְל לְאֹרֵיָה בְּחָרֵב בְּנֵי עַמּוֹן, וְלָא קַטְלִיָּה
אִיהוּ בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לִיָּה וְאִדְנִי יוֹאֵב, דְהָא דָּוִד הוּוּ רַבּוֹן
עֲלִיָּה, (וְעַל יוֹאֵב) וְקָרָא אוֹכַח, דְכִתְיִב, (שמואל ב כג) אֵלֵא שְׁמוֹת
הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלָא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב, וְלָא קַטְלִיָּה
הִיא שַׁעְתָּא, וְקַטְלִיָּה בְּחָרֵב בְּנֵי עַמּוֹן.

וְקָרָא אָמַר, וְלָא נִמְצָא אִתּוּ דְבַר, (מלכים א טו) רַק בְּדַבַּר
אֹרֵיָה חֲתִי. רַק לְמַעוּטֵי קָא אִתִּי, בְּדַבַּר אֹרֵיָה, וְלָא
בְּאֹרֵיָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, וְאִתּוּ הִרְגַת בְּחָרֵב
בְּנֵי עַמּוֹן, וְכָל חָרֵב בְּנֵי עַמּוֹן, הוּוּ חֲקִיק בֵּיה חוּיָא
עֲקִים, דְּיוֹקְנָא דְדַרְקוֹן, וְאִיהוּ עֵבוּדָה זָרָה דְלַהוֹן. אָמַר

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, יִהְיֶה חֵילָא לְהוּא שְׁקוּיָן. (ד"א דְכִיּוֹן דְחַרְבַּ
 בְּנֵי עַמּוֹן אֲתַגְבֵּר הִהִיא שְׁעָתָא עַל אֹרְיָה כַּמָּה תַּנְקַפָּא תַּקִּיף הַהוּא חֲוָיָא עֲקִימָא) בְּגִין
 דְּבִשְׁעָתָא דְקָטְלוּ בְּנֵי עַמּוֹן לְאֹרְיָה, וְסִגְיָאִין מִבְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל עִמָּיהָ, וְאֲתַגְבֵּר בְּהִיא שְׁעָתָא חָרַב בְּנֵי עַמּוֹן,
 כַּמָּה תַּקְפָּא אֲתַתְקַף הִהִיא עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּיָן.

וְאִי תִימָא, אֹרְיָה לָא הָוֵה זַכָּאי, כִּיּוֹן דְכָתִיב עָלֶיהָ
 אֹרְיָה חֲתִי. לָאוּ הָכִי, זַכָּאָה הָוֵה, אֶלָּא דְשָׁמָא
 דְאֲתַרִּיהָ הָוֵה חֲתִי. כַּמָּה דָּאֲתָא אָמַר (שׁוֹפְטִים יא) וַיִּפְתַּח
 הַגִּלְעָדִי, עַל שׁוּם אֲתַרִּיהָ אֲתַקְרִי הָכִי.

וְעַל דָּא בְּדַבְרֵי אֹרְיָה חֲתִי, דְשְׁקוּיָן בְּנֵי עַמּוֹן אֲתַגְבֵּר
 עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, דְּמִשְׁרִיתָא דְדוּד, דְּיוֹקְנָא מִמֶּשׁ
 דְלַעִילָא הוּוּ. וּבַהֲהוּא שְׁעָתָא דְפָגִים דְדוּד מִשְׁרִיתָא דָּא,
 פָּגִים לַעִילָא מִשְׁרִיתָא אַחְרָא. וְעַל דָּא אָמַר דְדוּד, (תְּהִלִּים
 נא) לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי. לְבַדְךָ, וְלֹא לְאַחְרָא. דָּא הָוֵה הַהוּא
 חוּבָה דְחָב לְגַבִּיָּהּ. וְדָא הוּא בְּדַבְרֵי אֹרְיָה. וְדָא הוּא בְּחָרַב
 בְּנֵי עַמּוֹן.

כְּתִיב, (דְּבַרֵי הַיָּמִים ב טז) כִּי יִי' עֵינָיו מְשׁוּטָטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ,
 אֲלִין (וַיְחִי רַמ"ח ע"א) נוֹקְבִין. וְכָתִיב (זְכַרְיָה ד) עֵינַי יִי'
 הָמָּה מְשׁוּטָטִים, אֲלִין דְכוּרִין, וְהָא יְדִיעֵן אֵינּוֹן. דְדוּד
 אָמַר (תְּהִלִּים נא) וְחָרַע בְּעֵינַיְךָ עֲשִׂיתִי. בְּעֵינַיְךָ, לְפָנַי עֵינַיְךָ
 מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֶלָּא מֵאֵי בְּעֵינַיְךָ, אָמַר דְדוּד, בְּהַהוּא אֲתַר

דְּחַבְנָא, בְּעֵינֶיךָ הָוה. דְּהוּינָא יָדַע, דְּהָא עֵינֶיךָ הָוה
זְמִינִין, וְקִיִּמִין קִמְאִי, וְלֹא חֲשַׁבְנָא לִוְן, הָרִי חוּבָא
דְּחַבְנָא, וְעַבְדְנָא, בְּאֵן אֲתָר הָוה, בְּעֵינֶיךָ.

לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשַׁפְטֶךָ, וְלֹא יִהְיֶה לִי פִתְחוֹן
פֶּה לְמִימַר קִמְךָ. תָּא חֲזִי, כָּל אוֹמְנָא, כַּד מְלִיל,
בְּאוֹמְנִיתִיה מְלִיל. דְּוֹד בְּדִיחָא דְּמִלְכָּא הָוה, וְאִף עַל גַּב
דְּהָוה בְּצַעְרָא, פִּיּוֹן דְּהָוה קִמִּי מִלְכָּא, תָּב לְבְּדִיחוּתִיה,
כְּמָה דְּהָוה, בְּגִין לְבְּדִיחָא לְמִלְכָּא.

אָמַר, מְאִרִי דְּעֲלָמָא, אֲנָא אֲמִינָא, (תהלים כו) בְּחַנְנִי יי'
וְנִסְנִי, וְאֵת אֲמַרְתְּ דְּלֹא אִיכוּל לְקִיִּמָּא בְּנִסְיוֹנֶךָ.
הָא חַבְנָא, לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרֶךָ, וִיְהִי מִיִּלְךָ קְשׁוּט,
דְּאִלְמָלֵא לָא חַבְנָא, יִהְיֶה מְלָה דִּילִי קְשׁוּט, וִיְהִי מִיִּלְךָ
בְּרִיקְנִיָּא, הֲשַׁתָּא דְּחַבְנָא, בְּגִין דְּלֵהוּי מִיִּלְךָ קְשׁוּט,
יְהִיבְנָא אֲתָר לְצַדִּיקָא מִיִּלְךָ, בְּגִין כִּךְ עַבְדִּינָא, לְמַעַן
תִּצְדַּק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשַׁפְטֶךָ. אֲהֲדַר דְּוֹד לְאוֹמְנוּתִיה,
וְאָמַר גּוֹ צַעְרִיהָ מְלִין דְּבְּדִיחוּתָא לְמִלְכָּא.

תְּנִינִין, לָאו דְּוֹד אֲתַחֲזִי לְהֵהוּא עוֹבְדָא, דְּהָא אִיהוּ אָמַר,
(תהלים קט) וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי (אֲנִקִּיד חָלַל כְּכָר הָוה חָלַל בְּקִרְבִּי)

(דף ק"ז ע"ב) הָכִי הוּא. אָבֵל אָמַר דְּוֹד, בְּלִבָּא אִית תְּרִין
הִיכְלִין, בְּחַד דְּמָא, וּבְחַד רוּחָא, הֵהוּא חַד דְּמִלְיָא דְּמָא,
בֵּיה דִּינֹרָא לְיַצֵּר הָרַע. וְלִבִּי לָאו הָכִי, דְּהָא רִיקוֹן אִיהוּ,

וְלֹא יִהְיֶינָה דְיִוְרָא לְדַמָּא בִישָׂא, לְשַׁכְנָא בֵּיהּ יִצְרַר הָרַע,
 וְלִבֵּי וְדַאי חָלַל אִיהוּ, בְּלֹא דְיִוְרָא (ב"א דַּמָּא) בִישָׂא, וְכִיוּן
 דְהִכֵּי הוּא, לֹא אֶתְחַזֵּי דְוֹד לְהֵהוּא חוּבָה דְחָב אֶלְא, בְּגִין
 לְמִיָּהֵב פְּתִיחוּ דְפּוּמָא לְחַיִּיבֵיָא, דְיִמְרוּן, דְוֹד מִלְכָּא חָב
 וְתַב בְּתִיּוּבְתָא, וּמְחַל לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כֹּל שְׁפֹן
 שְׂאֵר בְּנֵי נְשָׂא. וְעַל דָּא אָמַר (תהלים נא) אֲלַמְּדָה פּוֹשְׁעִים
 דְרַכִּיךְ וְחַטָּאִים אֶלְיָךְ יִשׁוּבוּ.

וְכַתִּיב, (שמואל ב טו) וְדוֹד עָלָה בְּמַעְלָה הַיְיִתִּים עוֹלָה וּבּוֹכָה
 וְרֹאשׁ לּוֹ חָפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יַחַף. רֹאשׁ לּוֹ חָפוּי,
 וְיַחַף אִמְאִי. אֶלְא, נְזוּף הוּא, עֶבֶד גְּרַמִּיָּה נְזוּף, לְקַבְּלָא
 עֲנִשָׂא. וְעַמָּא הוּוּ רְחִיקִין מִנִּיהּ ד' אַמּוּת. זַפְּאָה עֲבָדָא
 דְהִכֵּי פִלַח לְמַאֲרִיָּה, וְאַשְׁתְּמוּדַע בְּחוּבֵיהּ, לְאַתְבָּא מִנִּיהּ
 בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא.

תָּא חֲזִי, יִתִּיר הוּא, מֵה דְעֶבֶד לֵיהּ שְׁמַעֵי בֶן גְּרָא, מִכָּל
 עַקְתִּין דְעֶבְרוּ עָלֵיהּ עַד הֵהוּא יוּמָא, וְלֹא אָתִיב דְוֹד
 לְקַבְּלֵיהּ מְלָה דְהִכֵּי הוּא יְאוּת לֵיהּ, וּבְדָא אֶתְכַפְּרוּ חוּבוּי.
 הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּפִלָּא, שְׁמַעֵי תַלְמִיד חָכָם הוּא,
 וְחַכְמָתָא סְגִיָּאָה הוּת בֵּיהּ, אִמְאִי נְפִיק לְגַבֵּי דְוֹד, וְעֶבֶד
 לֵיהּ כֹּל מֵה דְעֶבֶד. אֶלְא מֵאַתְר אַחְרָא הוּא מְלָה, וְאַעִיל
 לֵיהּ בְּלִבֵּיהּ מְלָה דָּא. וְכֹל דָּא לְתוֹעֲלָתָא דְדוֹד. דְהָא
 הֵהוּא דְעֶבֶד לֵיהּ שְׁמַעֵי, גְּרַמָּא לֵיהּ לְמִיתַב בְּתִיּוּבְתָא

שְׁלִימָתָא, וְתָבַר לְבֵינָה בְּתַבִּירוֹ סָגִי, וְאוֹשִׁיד דְּמַעִין
 סָגִיאִין, מִגּוֹ לְבֵינָה קָדָם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא
 אָמַר, (שמואל ב טז) כִּי יִי' אָמַר לוֹ קָלֵל. יִדַּע, דְּהָא מֵאֲתָר
 עֲלָאָה אַחֲרָא נַחַת מְלָה.

תִּרְיִן פְּקוּדִין, פְּקִיד נְיֻד לְשִׁלְמָה בְּרִיָּה, חַד דְּיוֹאֲב, וְחַד
 דְּשִׁמְעִי, עִם שְׂאֵר פְּקוּדִין דְּפְקִיד לִיָּה. דְּיוֹאֲב:
 דְּכַתִּיב, (מלכים א ב) וְגַם אֶתְּהָ יִדְעַתְּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאֲב
 בֶּן צְרוּיָה. מְלָה סְתִימָא הָוָה, דְּאִפִּילוּ שְׁלִמָה לָא הָוָה לִיָּה
 לְמַנְדַּע, וְלֹא יִדַּע אָלָא בְּגִין דִּידְעוּ אַחֲרָנִין, אֲתַגְּלִי (לִיָּה)
 לְשִׁלְמָה. וְעַל דָּא אָמַר, וְגַם אֶתְּהָ יִדְעַתְּ וְגו'. מַה דְּלֹא
 אֲתַחֲזִי לָךְ לְמַנְדַּע.

דְּשִׁמְעִי: כְּתִיב, וְהִנֵּה עִמָּךְ שִׁמְעִי בֶּן גֵּרָא. מֵאִי וְהִנֵּה
 עִמָּךְ, זְמִין הוּא עִמָּךְ תְּדִיר, רַבּוּ הָוָה. וּבְגִין
 כִּךְ לָא אָמַר עַל יוֹאֲב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאֲב. אֲבָל שִׁמְעִי דָּא,
 דְּאֲשַׁתְּכַח עִמִּיהָ תְּדִיר, אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית
 בִּירוּשָׁלַם. אֲנִי הוּא חֲכַמְתָּא דְּשִׁלְמָה מְלָכָא
 בְּהַאי. אָלָא כִּלָּא בְּחֲכַמְתָּא עֲבַד, וְלִכְל סְטָרִין אֲשַׁגַּח,
 דְּהָא חֲפִים הָוָה שִׁמְעִי, וְאָמַר שְׁלִמָה, בְּעִינָא דִּיסְגִי
 אֹרִייתָא בְּאַרְעָא עַל יְדוּי דְּשִׁמְעִי, וְלֹא יְפוּק לְבַר.

תּוּ מְלָה אַחֲרָא אֲשַׁגַּח שְׁלִמָה בְּחֲכַמְתָּא, דְּכַתִּיב, (שמואל ב

(טז) יֵצֵא יֵצוּא וּמִקְלָל. מֵאִי יֵצֵא יֵצֵא תָרִי זְמַנִּי, וַיֵּצֵא
וַיִּקְלַל סָגִי. (ל"ה) אֵלָא, חַד יֵצִיָּאָה, דְּנִפְק מִבֵּי מְדַרְשָׁא
לְגַבֵּי דְיוּד. וְחַד יֵצִיָּאָה, דְּנִפְק מִירוּשְׁלָם, לְגַבֵּי עַבְדֵּי
דְּמִית עָלוּי. יֵצִיָּאָה חֲדָא לְגַבֵּי מַלְכָּא, וַיֵּצִיָּאָה תְּנַיִנָּא
לְגַבֵּי עַבְדֵּינָן. וְכָל דָּא חֲמָא שְׁלֵמָה, וְאַשְׁגַּח בְּרוּחַ קוּדְשָׁא,
הֵהוּא יֵצִיָּאָה תְּנַיִנָּא. וְעַל דָּא אָמַר, וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ,
יָדַע דְּבִיצִיָּאָה יָמוּת.

(שמואל ב טז) וְעַפְרָ בְּעַפְרָ מֵהוּ. אָמַר שְׁלֵמָה לְגַבֵּי אַבְא בְּעַפְרָ
הָוָה. לְגַבֵּי שְׁמַעֵי בְּמִיָּא, דְּכִתִּיב וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ
וְעַבְרַתְּ אֶת נַחַל קְדְרוֹן. עַפְרָ הָתָם, וְהִכָּא מִיָּא. תַּרְוּוּיָהּ
דִּן שְׁלֵמָה, לְמַהוּי עַפְרָ וּמִיָּא פִּסּוּטָה, לְמַאן דְּאַסְטִין
אַרְחָא לְגַבֵּי אַבּוּי.

כְּתִיב (מלכים א ב) וְהוּא קְלָלְנִי קְלָלָה נְמַרְצַת. וְכִתִּיב
וְאַשְׁבַּע לוֹ בְּיַי' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחָרְבַּ.
מֵאִי בְּחָרְבַּ. וְכִי שְׁמַעֵי טַפְשָׁא הָוָה, דְּאִילוּ הָכִי אֲוִמֵי לִיָּה,
דְּלֵא יֵימָא בְּחָרְבַּ לָּא. אַבְּל בְּחַנִּית אוּ בְּגִירָא אֵינָן.

אַלָּא תִרִין מְלִין הָכָא. חַד אָמַר יַנּוּקָא, בְּרִיָּה דְּנוּנָא רַבָּא
הֵהוּא (דף ק"ח ע"א) דְּקִשְׁקִשׁוּי סְלָקִין לְרוּם עַנְנִין.
אוּמָאָה דְּדוּד מַלְכָּא, כַּד הָוָה בְּעֵי לְאוּמָאָה, אֲפִיק חֲרַבָּא
דִּילִיָּה, דְּתַמְן הָוָה חֲקִיק שְׁמָא גְלִיפּוֹן, וְתַמְן אֲוִמֵי. וְכַף
עַבִּיד לְשְׁמַעֵי, דְּכִתִּיב וְאַשְׁבַּע לוֹ בְּיַי' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ

בְּחָרְבִּי. בְּמֵאֵי הוּא אֹמְרָה דָּא. בְּחָרְבִּי. (ס"א בְּהֵאֵי חָרַב דְּשָׂמָא קֳדִישָׁא
 חֲקִיק בֵּיהּ אֹמְרִי) בְּחָרְבִּי אֹמְרִי. וּמְלָה אַחְרָא, דִּן שְׁלֵמָה, אָמַר,
 בְּקַלְלָה אֶתָּא לְגַבֵּי אַבָּא, בְּמַלְיָן, הָא מְלִין לְגַבֵּיהּ, וּבִשְׁמִי
 הַמְּפֹרָשׁ קִטְלִיהּ, וְלֹא בְּחָרְבִּי. וּבְגִין דָּא עֶבֶד שְׁלֵמָה חָכִי.
 הַשְׁתָּא אֵית לְאַסְתְּכְּלָא, דְּכִיוּן דְּאֹמְרִי לִיהּ דְּוֹד, אָמַר
 קִטְלִיהּ, דְּאֶתְחַזִּי דְּהָא אֹמְרָה דָּא בְּעֲלִילָה הוּא,
 דְּהָא לְבָא וּפּוּמָא לָא הוּוּ פְּחָדָא. אָלָא וּדְאֵי דְּוֹד לָא
 קִטְלִיהּ, וְהָא יְדִיעָא, כֹּל שְׁיִיפִין דְּגּוּפָא מְקַבְּלִין כֹּלָא,
 וְלְבָא לָא מְקַבְּלָא אֶפְּסִילוּ כְּחוּטָא דְּנִימָא דְּשַׁעְרָא. דְּוֹד
 מְלָכָא לְבָא הוּוּ, וְקַבִּיל מַה דְּלָא אֶתְחַזִּי לִיהּ לְקַבְּלָא,
 וּבְגִין כֹּף, (מַלְכִים א ב) וַיִּדְעַת אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתִיב. וְתוּ,
 דְּהָא אֵילָנָא גָרִים לְמַהוּי נָטִיר וְנוֹקֵם כְּחוּיָא.

כְּתִיב (תְּהִלִּים נא) פִּי לֹא תַחֲפוּץ זִבַח וְאַתְנֶה עוֹלָה לֹא
 תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה לֵב נְשַׁבֵּר
 וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. פִּי לֹא תַחֲפוּץ זִבַח, וְכִי לֹא בְּעֵי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיקְרַבּוּן קָמִיָּה קְרַבְנָא, וְהָא אִיהּ
 אֶתְקִין לְגַבֵּי חֵיבֵיָּא קְרַבְנָא, דִּיקְרַבּוּן וַיִּתְכַּפֵּר לְהוּ
 חוֹבֵיָּהּ. אָלָא דְּוֹד לְקָמִי שְׂמָא דְּאֱלֹהִים אָמַר, וְקְרַבְנָא
 לָא קְרַבִּין לְשְׂמָא דְּאֱלֹהִים, אָלָא לְשְׂמָא דִּיוֹד הֵ"א וְא"ו
 הֵ"א. דְּהָא לְגַבֵּי דִינָא קְשִׁיא מֵדַת הַדִּין, לָא מְקַרְבִּין
 קְרַבְנָא. דְּכְתִיב, (וַיִּקְרָא א) אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קְרַבֵּן לִי.

לִיִּי, וְלֹא (ויקרא ה' ע"א) לְשֹׁמֵא דְאֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קֶרְבָּן
מִנְחָה לִיִּי. זָבַח תּוֹדָה לִיִּי. זָבַח שְׁלָמִים לִיִּי.

וּבְגִין כֵּן, כִּיּוֹן דְדוֹד מִלְכָּא, לְגַבֵּי אֱלֹהִים אָמַר.
אֲצִטְרִיךְ לְמַכְתָּב, כִּי לֹא תַחֲפוּץ זָבַח וְאֶתְנָה
עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. דִּהָא לְשֹׁמֵא דָּא לֹא מְקַרְבִּין, אֶלָּא רוּחַ
נְשִׁבְרָה. דְכִתִּיב זָבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשִׁבְרָה. קֶרְבָּנָא
דְאֱלֹהִים, עֲצִיבוּ, וּתְבִירוּ דְלִבָּא. וּבְגִין כֵּן, מֵאֵן דְחָלַם
חֲלָמָא בִישָׂא, עֲצִיבוּ אֲצִטְרִיךְ לְאַחֲזָא, דִּהָא בְּמִדַּת
אֱלֹהִים קִיַּימָא, וּזְבַח דְּמִדַּת דִּינָא, עֲצִיבוּ אֲצִטְרִיךְ וְרוּחַ
נְשִׁבְרָה, וְהֵהוּא עֲצִיבוּ מִסְתֵּיִיָּה לְחֲלָמָא בִישָׂא, וְלֹא
שְׁלֵטָא דִּינָא עֲלוּי. דִּהָא זָבַח דְאַתְחֲזִי לְמִדַּת דִּינָא,
אֶקְרִיב קָמִיָּה.

לֵב נְשִׁבֵר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תְבוּזָה, מֵאִי לֹא תְבוּזָה,
מִכָּלֵל דְאִיכָּא לֵב דְאִיְהוּ בּוּזָה. אִין. הֵיִינוּ לֵב דְאִיְהוּ
גְּאָה, לֵב בְּגָסוֹת רוּחָא, הֵיִינוּ לֵב דְאִיְהוּ בּוּזָה, אֲבָל לֵב
נְשִׁבֵר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תְבוּזָה.

הִיטִיבָּה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תְּבַנֶּה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. מֵאִי
הִיטִיבָּה, אֶתְחֲזִי דִּהָא טִיבוּ אִית בֵּה, וְהִשְׁתָּא
הִיטִיבָּה עַל הַהוּא טִיבוּ. וְדֵאִי הָכִי הוּא, דִּהָא מִן יוֹמָא
דְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשֶׁתִּדֵּל בְּבִנְיָן בִּי מְקַדְשָׁא לְעִילָא,
עַד (ויקרא רכ"א ע"א) כַּעַן, הַהוּא הִטְבָּה דְרִצּוֹן, לֹא שְׁרִיִיא עַל

הַהוּא בְּנֵינִי, וְעַל דָּא לָא אֲשַׁתְּכֻלְל. דִּהּא בְּשַׁעְתָּא דְרִצּוֹן
 דְּלִעִילָא יִתְעַר, יִיטִיב וְיִדְלִיק נְהוּרִין דִּהַהוּא בְּנֵינִי, וְהַהוּא
 עֲבִידְתָּא, דְּאֶפִּילוּ מִלְּאָכִין דְּלִעִילָא, לָא יִיכְלוּן (לָא)
 לְאַסְתַּכְּלָא בְּהַהוּא בֵּי מְקַדְשָׁא, וְלָאוּ בְּהַהוּא בְּנֵינִי. וְכַדִּין
 בֵּי מְקַדְשָׁא, וְכָל עוֹבְדָא אֲשַׁתְּכֻלְל.

תְּבַנְה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, וְכִי מִן יוֹמָא דְאֲשַׁתְּדַל בְּבְנֵינִי בֵּי
 מְקַדְשָׁא עַד כְּעַן, לָא בְּנָה לוֹן. (א) אִי חוֹמוֹת
 יְרוּשָׁלַם עַד כְּעַן לָא בְּנָה, בֵּי מְקַדְשָׁא עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל עוֹבְדוּי, לָאוּ כְּעוֹבְדֵי
 דְּבַר נָשׁ. בְּנֵי נָשָׁא כַּד בְּנוּ בֵּי מְקַדְשָׁא לְתַתָּא, בְּקַדְמִיתָא
 עֲבָדוּ שׁוּרֵי קִרְתָּא, וְלְבַסּוּף עֲבָדוּ בֵּי מְקַדְשָׁא. שׁוּרֵי
 קִרְתָּא בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין לְאַגְנָא עָלֵייהוּ, וְלְבַתַּר בְּנֵינָא
 דְּבִיתָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאוּ הָכִי, אֶלָּא בְּנֵי בֵּי
 מְקַדְשָׁא בְּקַדְמִיתָא, וְלְבַסּוּף, כַּד יִחִית לִיהַּ מִשְׁמִיָּא,
 וְיִוְתִיב לִיהַּ עַל אַתְרֵיהַּ, כְּדִין יַבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם דְּאִנּוּן
 שׁוּרֵין דְּקִרְתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דְּוּד עָלֵיו הַשְּׁלוֹם, (תהלים נא)
 הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָהּ אֶת צִיּוֹן בְּקַדְמִיתָא, וְלְבַתַּר תְּבַנְה (דף ק"ז ע"ב)

חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

הָכָא אֵית רְזָא, כָּל עוֹבְדֵין דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּקַדְמִיתָא אֶקְדִים הַהוּא דְּלִבְר, וְלְבַתַּר מוּחָא
 דְּלָגוּ, וְהָכָא לָאוּ הָכִי. תָּא חֲזִי, כָּל אִינּוּן עוֹבְדֵין דְּעֵבִיד

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַקְדִים הֵהוּא דְלִבְר, מוֹחָא אַקְדִים
 בְּמַחְשָׁבָה, וּבְעוֹבְדָא הֵהוּא דְלִבְר, דְּהָא כָּל קְלִיפָה
 מִסְטָרָא אַחְרָא הוּי, וּמוֹחָא מִן מוֹחָא, וְתִדִיר סְטָרָא אַחְרָא
 אַקְדִים וְרַבִּי וְאַגְדִיל וְנָטִיר אִיבָא. פִּיּוֹן דְאַתְרַבִּי, זֶרְקִין
 לִיה לְבַר, (איוב כז) וַיִּכִּין רָשָׁע וַצְדִיק יִלְבַּשׁ, וְזֶרְקִין לְהֵיִא
 קְלִיפָה, וּמְבָרְכִין (עקב רע"א ע"א) לְצַדִּיקָא דְעֵלְמָא. אַבְל
 הָכָא, בְּבִנְיָנָא דְבִי מִקְדָּשָׁא, דְסְטָרָא בִישָׂא יִתְעַבֵּר
 מִעֵלְמָא, לָא אַצְטְרִיךְ, דְּהָא מוֹחָא וּקְלִיפָה דִילִיה הוּי.
 אַקְדִים מוֹחָא, דְכְּתִיב הִיטִיבָה בְּרֻצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן
 בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. הֵהִיא חוֹמָה
 דְלִבְר, דְּאִיהִי קְלִיפָה, דִילִיה הִיא מִמָּשׁ. דְכְּתִיב, (זכריה ב)
 וְאַנִּי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר יְי' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. אַנִּי וְלֹא סְטָרָא
 בִישָׂא.

יִשְׂרָאֵל, אֵינּוֹן מוֹחָא, עֲלָאָה דְעֵלְמָא. יִשְׂרָאֵל סְלִיקוּ
 בְּמַחְשָׁבָה בְּקִדְמִיתָא, עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
 כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, דְּאֵינּוֹן קְלִיפָה, אַקְדִימוּ. דְכְּתִיב, (בראשית
 לו) וְאַלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְץ אֲדוּם לְפָנַי מֶלֶךְ
 מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזִמִּין קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַקְדָּמָא
 מוֹחָא, בְּלֹא קְלִיפָה. דְכְּתִיב, (ירמיה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לִי
 רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, מוֹחָא קְדִים לְקְלִיפָה. וְאַף עַל גַּב
 דְּמוֹחָא יְקוּם בְּלֹא קְלִיפָה, מֵאַן הוּא דִיוֹשִׁיט יְדָא לְמִיכָל

מִנִּיהָ, בְּגִין, (ירמיה ב) דָּכַל אוֹכְלוֹ יֵאֶשְׁמוּ רָעָה תָּבֵא אֵלֶיהֶם
נָאִם יי'.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים נא) אִזְ תַּחֲפוּץ זְבַחֵי צְדָק. בְּגִין, דְּהָא
כִּדִּין, יִתְחַבֵּר כֹּלָא בְּחַבּוּרָא חֲדָא, וְיֵהָא שְׁמָא
שְׁלִים בְּכָל תְּקוּנִיהָ. וּכְדִין קָרְבָּנָא לְהוּי שְׁלִים, לִיִּי
אֱלֹהִים. דְּהִשְׁתָּא אֱלֹהִים לָא אֶתְחַבֵּר לְקוֹרְבָּנָא, דְּאֶלְמָלָא
אֶתְחַבֵּר בֵּיהּ, כַּמָּה אֱלֹהִים יִסְלֶקוּן אוּדְנִין לְאֶתְחַבֵּרָא
תַּמָּן. אֲבַל בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים פו) כִּי גְדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה
נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ. וְאִין אֱלֹהִים אַחְרָא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (דברים לב) רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא
וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי (ראו עתה) רְאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא
סְגִי, מְאִי עֵתָה. אֶלָּא דְלֵא הוּהּ קָדָם לְכֹן, וְהֵהוּא זְמַנָּא
לִיְהוּי. אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֵתָה רְאוּ, מַה דְלֵא
תִּיכְלוֹן לְמִיחְמֵי מְקַדְמַת דְנָא.

כִּי אֲנִי אֲנִי, תְּרִי זְמַנֵּי אֲמַאי. אֶלָּא לְדִיִּיקָא, דְּהָא לִית
תַּמָּן אֱלֹהִים, אֶלָּא הוּא. דְּהָא כַּמָּה זְמַנִּין, דְּאֶתְמַר
אֲנִי זְמַנָּא חֲדָא, וְלָא יִתִּיר, וְהוּהּ תַּמָּן סְטָרָא אַחְרָא. אֲבַל
הִשְׁתָּא אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, דְּהָא כָּל סְטָרָא
אַחְרָא אֶתְעַבְר, וְדִיִּיקָא אֲנִי אֲנִי.

אֲנִי אֲמִית וְאַחֲיָהּ, עַד הִשְׁתָּא מוֹתָא הוּת מִסְטָרָא אַחְרָא,
מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֲנִי אֲמִית וְאַחֲיָהּ, מִכָּאן דְּבַהֲהוּא